

**ПОСИЛЕННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ
КОРПОРАТИВНИХ ФІНАНСІВ І КОРПОРАТИВНОГО
УПРАВЛІННЯ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ**

Романишин В.О.,

к.е.н., доцент, ДВНЗ «Київський національний
економічний університет ім. Вадима Гетьмана»

У статті досліджено сутність вартісно-орієнтованого управління підприємством, як основу сучасних корпоративних фінансів, і корпоративного управління та їх взаємозв'язки. Обґрунтовано запровадження вартісно-орієнтованого управління підприємством як першорядного завдання корпоративного управління на вітчизняних підприємствах для вирішення проблеми агентських конфліктів і зменшення агентських витрат.

За умов економіки знань одним із ключових чинників успішного розвитку корпоративного сектору є якісне управління корпоративними фінансами. Корпоративні фінанси є надзвичайно динамічною категорією і знаходяться у стані постійної трансформації. Поділяємо думку О.О. Терещенка, що якість фінансових рішень є визначальним чинником здатності підприємств здійснювати інвестиції, генерувати вартість та забезпечувати сталий розвиток [1, с.8].

Пріоритетним завданням стратегічного менеджменту на підприємстві є забезпечення зростання вартості підприємства. У західній науково-практичній літературі концепція вартісно-орієнтованого підходу до управління дістала назву «Value Based Management» (VBM).

У центрі уваги VBM є максимізація ринкової вартості власного капіталу, тобто ринкової капіталізації підприємства. Перманентне зростання ринкової вартості підприємства, з одного боку, полегшує процес залучення нових фінансових джерел, а з другого — зменшує вимоги щодо дивідендних виплат власників, оскільки зростання доданої вартості

забезпечується через зростання ринкового курсу корпоративних прав [2, с.241]. А. Раппапорт обґрунтовано доводить, що менеджери компанії мають фокусувати свої зусилля на максимізації вартості для інвесторів [3]. На практиці, однак, менеджмент підприємства та його власники досить часто мають різні цілі, які нерідко конфліктують між собою. У світі, у якому власники (наприклад, акціонери) мають обмежені можливості контролю над агентами (менеджментом), останні не завжди діють в інтересах власників. Агенти мають свої специфічні інтереси і можуть підпорядковувати інтереси власників своїм власним.

Концепція максимізації вартості та доходів власників значною мірою спрямована на те, щоб виробити інструменти інтеграції інтересів власників і менеджерів. За А. Раппапортом, що негативнішими для менеджменту будуть наслідки зменшення вартості підприємства та доходів власників через неякісне управління, то меншою буде ймовірність того, що менеджмент діятиме всупереч інтересам власників [3].

На передових європейських підприємствах VBM належить до першорядних завдань корпоративного управління. Запровадження корпоративного управління сприяє відкритості та прозорості діяльності компанії, належному захисту прав інвесторів та підвищенню рівня надійності управління та контролю. Ефективна система корпоративного управління дозволяє досягнути основної мети – максимального збільшення цінності підприємства для інвесторів, зростання вартості капіталу, заохочення до раціонального використання ресурсів та підвищення довіри інвесторів.

Ефективне корпоративне управління не обмежується відносинами між акціонерами та менеджерами, а поширюється на інтереси усіх зацікавлених осіб, а саме працівників, споживачів, кредиторів, держави, громадськості. Оскільки підприємство корпоративного типу не може існувати незалежно від суспільства і кінцевий успіх залежить від їх взаємодії.

З 1998 року Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) спільно із Світовим банком, Міжнародним валютним фондом та іншими міжнародними організаціями ініційовано глобальну програму створення універсальних стандартів та норм корпоративного управління, що спрямована на поліпшення національних систем корпоративного управління.

Вже у 1999 році Рада ОЕСР прийняла Загальні принципи корпоративного управління, які містять роз'яснення щодо конкретних питань та проблем, які повинні бути визначені національними стандартами корпоративного управління.

Принципи корпоративного управління повсякчас удосконалюються на вимоги реалій сьогодення. Так, в 2015 році переглянуті та схвалені країнами G20 12 Ключових стандартів сталих фінансових ринків, що визнані Радою фінансової стабільності, Світовим банком та Міжнародним валютним фондом. Застосовуються вони для публічних компаній та спрямовані на законодавців, регуляторів та керівників, що приймають рішення. Система корпоративного управління має бути реалізована через законодавство, що регулює діяльність компаній, нормативні акти, що регулюють ринок цінних паперів, вимоги до лістингу на фондовому ринку, стандарти бухгалтерського обліку та аудиту і добровільні кодекси.

В Україні питання реформування корпоративного управління, наразі, стоїть дуже гостро. Вважаємо, що реформування має відбуватися на основі американської моделі корпоративного управління, яка є достатньо жорсткою, і поєднуватися з фіскальною і пенсійною реформами. Логіка таких реформ в Україні передбачає, що пенсійна реформа із запровадженням накопичувальної системи пенсійного страхування сформує велику кількість міноритаріїв, які будуть готові інвестувати кошти у публічні компанії, фіскальна реформа має зменшити податкове навантаження і обсяги тіньової економіки, а реформа корпоративного управління забезпечить можливість повернення інвестицій міноритаріям.

Література

1. Інноваційний розвиток корпоративних фінансів: тенденції та перспективи: монографія / [Терещенко О.О., Бабяк Н.Д., Іващенко А.І. та ін.]; за заг. ред. О. Терещенка. – Київ: КНЕУ, 2017. – 495 с.
2. Фінансово-монетарні важелі економічного розвитку [Текст] : у 3 т. / ред. А. І. Даниленко ; Ін-т економіки та прогнозування НАН України. - К. : Фенікс, 2008 . **Т. 3** : Фінанси підприємств: тенденції, стан і проблеми управління / А. І. Даниленко [та ін.]. - [Б. м.] : [б.в.], 2008. - 307 с.
3. Rapport Alfred. Creating Shareholder Value: A Guide For Managers And Investors. New York: Simon and Schuster, 1999